

ಹೆಚ್ಚು ಇಳುವರಿಗೆ ಡಿಜಿಜಿ-೨ : ಹೆಸರು ಬೆಳೆ ತಳಿ

ಸುಮಾ ಮೊಗಲಿ ಮತ್ತು ಯಮನೂರ

ಎಕ್ರಿಪ್ ಆನ್ ಮುಲ್ಲಾರ್ಪ್ ವಿಭಾಗ, ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಧಾರವಾಡ - ೫೮೦ ೦೦೫
☎: ೦೮೩೬-೨೪೪೩೨೧೪ ಮಿಂಚಂಚೆ: aicrpmullarpdwd@uasd.in

ಆಹಾರವಾಗಿ ಬೇಳೆ, ಇಡಿ ಕಾಳು, ಪಶುಗಳಿಗೆ ತೌಡು, ಹೊಲಗಳಿಗೆ ಗೊಬ್ಬರ ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ವಿಧದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗವಾಗುವ "ಹೆಸರು" ಒಂದು ಅದ್ಭುತವಾದ ಬೆಳೆ. ಎಂತಹ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿಯೂ ಬೆಳೆಯುವ ಮುಂಗಾರು ಹಂಗಾಮಿನ ಈ ಬೆಳೆಯು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದ ತಳಿಗಳನ್ನು ಧಾರವಾಡ ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ರೈತರಿಗೆ ಕೊಡುಗೆಯಾಗಿ ನೀಡಿದೆ.

ದ್ವಿ ದಳ ಧಾನ್ಯಗಳ ಬೆಳೆಯಲ್ಲಿ "ಹೆಸರು" ಒಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ಬೆಳೆ. ಪ್ರೋಟೀನ್ ಅಂಶಗಳ ನಿಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಹೆಸರು ಜಾನುವಾರುಗಳಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಮೇವಾಗಿ, ಹಸಿರೆಲೆ ಗೊಬ್ಬರವಾಗಿ ಮಣ್ಣಿನ ಫಲವತ್ತತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ. ಹೆಸರು ಕಡಿಮೆ ಅವಧಿಯ ದ್ವಿದಳ ಧಾನ್ಯದ ಬೆಳೆಯಾಗಿದೆ. ಸುಮಾರು ೭೦ ರಿಂದ ೭೫ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಯ್ಲಿಗೆ ಬರುವುದರಿಂದ ಎರಡು ಬೆಳೆ ತೆಗೆಯುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿ. ಇದನ್ನು ಮುಂಗಾರು ಹಂಗಾಮಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ಹಿಂಗಾರು ಹಂಗಾಮಿನಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಬಹುದು.

ಈ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಮಧ್ಯಮ ಫಲವತ್ತತೆಯ ಮಳೆಯಾಶ್ರಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಬಹುದು. ಹೆಸರು ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ದೊರಕುವ ಶೇ. ೮೦ ರಷ್ಟು ಸಾರಜನಕವನ್ನು ಹೀರಿ ಬೇರಿನ ಗಂಟುಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಖರಿಸಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ನಾವು ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಕೊಡಬಹುದಾದ ಸಾರಜನಕ ಗೊಬ್ಬರದ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಕೊಯ್ಲಿನ ನಂತರ ಎಲೆ, ಕಾಂಡಗಳನ್ನು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದರೆ ಉತ್ತಮ ಹಸಿರೆಲೆ ಗೊಬ್ಬರವಾಗುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಮಣ್ಣಿನ ಫಲವತ್ತತೆ ಹೆಚ್ಚಿ ಅಧಿಕ ಇಳುವರಿ ಪಡೆಯಬಹುದು.

ಇದನ್ನು ಮಿಶ್ರ ಬೆಳೆಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವುದರಿಂದ ರೈತರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಲಾಭ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ದಿನನಿತ್ಯದ ಆಹಾರದಲ್ಲಿ

ಎಲ್ಲರು ಸಸಾರಜನಕ ಅಂಶವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಕಾಳುಗಳ ಮೂಲಕ ಪಡೆಯಬೇಕಿದೆ. ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ೮೦ ಗ್ರಾಂ ಬೆಳೆಕಾಳುಗಳ ಅಂಶ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಆದರೆ ನಮಗೆ ದೊರೆಯುತ್ತಿರುವುದು ಕೇವಲ ೪೦ ಗ್ರಾಂ ಮಾತ್ರ. ಈ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೨.೪ ಮಿ. ಹೆ. ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಉತ್ಪಾದನೆಯು ೧.೨ ಮಿ.ಟನ್‌ಗಳಷ್ಟಿದೆ, ಉತ್ಪಾದಕತೆಯು ಪ್ರತಿ ಹೆಕ್ಟೇರಿಗೆ ೪೩೬ ಕಿ. ಗ್ರಾಂ ಇದೆ.

ಇದನ್ನು ಇಡಿಕಾಳಾಗಿಯೂ, ಬೇಳೆಯು ರೂಪದಲ್ಲಿಯೂ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರೋಟೀನ್ ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿರುವುದಲ್ಲದೆ (ಶೇ. ೨೫) ಸುಲಭವಾಗಿ ಬೇಯುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಜೀರ್ಣವಾಗುತ್ತವೆ.

ಹೆಸರನ್ನು ಎಲ್ಲ ವಿಧದ ಮಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದರ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ೬೫ ರಿಂದ ೭೦ ಸೆಂ. ಮೀ. ಮಳೆ ಇದ್ದರೆ ಸಾಕು. ಗಿಡಗಳು ಸುಮಾರು ೪೦ ರಿಂದ ೪೫ ಸೆಂ. ಮೀ. ಎತ್ತರದವರೆಗೆ ಬೆಳೆಯುವ ಚಿಕ್ಕ ಪೊದೆಗಳು. ಈ ಬೆಳೆಯು ತನ್ನ ಬೇರಿನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟುವ ಗಂಟುಗಳಿಂದ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿರುವ ಸಾರಜನಕವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ತನ್ನ ಸಾರಜನಕದ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು

ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸುವದಲ್ಲದೆ, ಭೂಮಿಯ ಫಲವತ್ತತೆಯನ್ನು ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ.

ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಅಂದಾಜು ೪.೦ ಲಕ್ಷ ಹೆ. ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದು ೧.೧೨ ಲಕ್ಷ ಟನ್ ಉತ್ಪಾದನೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಹೆಸರು ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನಪ್ರಿಯ ಬೇಳೆಕಾಳು, ಅತೀ ಕಡಿಮೆ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಗಿ ರೈತರಿಗೆ ಅಧಿಕ ಲಾಭವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಈ ಬೆಳೆಯು ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೩,೮೦,೦೦೦ ಹೆಕ್ಟೇರ ಕ್ಷೇತ್ರ ಆವರಿಸಿದೆ.

ಧಾರವಾಡ, ಗದಗ, ಹಾವೇರಿ, ಗುಲಬರ್ಗಾ, ಬೆಳಗಾವಿ ಮತ್ತು ಬೀದರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಹೆಸರಿನ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದು, ಇದಕ್ಕೆ ಹಲವು ಕಾರಣಗಳಿವೆ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಈ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಫಲವತ್ತತೆ ಇರುವ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದು ಉತ್ತಮ ಬೆಳೆ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡದೆ ಇರುವುದು ಹಾಗೂ ಪ್ರಚಲಿತ ಕಡಿಮೆ ಇಳುವರಿಯ ಸ್ಥಳೀಯ ತಳಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವುದು ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಧಿಕ ಇಳುವರಿ ಕೊಡುವ ಹೊಸ ತಳಿಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಸರು ಮತ್ತು ಉದ್ದು ಸಂಶೋಧನಾ ಯೋಜನೆ, ಮುಖ್ಯ ಕೃಷಿ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರ, ಧಾರವಾಡ ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಸತತ ತಳಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಶೋಧನೆ ಕೈಗೊಂಡು, ಅಧಿಕ ಇಳುವರಿ ಕೊಡುವ ಡಿಜಿಜಿ-೨ ಎಂಬ ಹೊಸ ತಳಿಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ತಳಿಯು ಪ್ರಚಲಿತವಿರುವ ಹೆಸರಿನ ತಳಿಗಳಾದ ಚೈನಾಮೂಂಗ್ ಮತ್ತು ಸೆಲೆಕ್ಟ್-೪ ತಳಿಗಳಿಗಿಂತ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಕಂಡುಬಂದಿದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ವಲಯ ೮ ರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಲು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ತಳಿಯು ಅಧಿಕ ಇಳುವರಿ ಕೊಡುವ

ತಳಿಯಾಗಿದ್ದು, ದಪ್ಪ ಮತ್ತು ಮಿಂಚುವ ಹಸಿರು ಕಾಳುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇದರ ಕಾಯಿಗಳು ಉದ್ದವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಈ ತಳಿಯು ೭೦ ರಿಂದ ೭೫ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ತಳಿಯು ವಲಯ ೮ ರ ಬಹು ಸ್ಥಾನಿಕ ಮತ್ತು ಬಹುವಾರ್ಷಿಕ ಪ್ರಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತವಿರುವ ಚೈನಾಮೂಂಗ್ ತಳಿಗಿಂತ ಶೇ. ೨೧.೩ ಮತ್ತು ಸೆಲೆಕ್ಟ್-೪ ತಳಿಗಿಂತ ಶೇ. ೨೭ ಅಧಿಕ ಇಳುವರಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ಅಧಿಕ ಇಳುವರಿಗೆ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಉದ್ದನೆಯ ಕಾಯಿ, ಪ್ರತಿ ಕಾಯಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಕಾಳುಗಳು, ಈ ತಳಿಯ ಬೇರುಗಳು ಬೇರೆ ತಳಿಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಆಳದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಬೇರುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚು ಇರುವುದಲ್ಲದೆ ಎಲೆಗಳು ಅಗಲವಾಗಿರುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿ ಗಿಡಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಖ್ಯೆಯ ಕಾಯಿಗಳು ಇರುವುದು ಕಾರಣವಾಗಿವೆ. ಕ್ಷೇತ್ರೀಯ ಪ್ರಯೋಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಈ ತಳಿಯು ಪ್ರಚಲಿತವಿರುವ ಚೈನಾಮೂಂಗ್ ತಳಿಗಿಂತ ಅಧಿಕ ಇಳುವರಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ಮೂತಿ ಹುಳುವಿನ ಹಾನಿಯು ಚೈನಾಮೂಂಗ್ ತಳಿಯಲ್ಲಿಯ ಹಾನಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇರುವುದು ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ಈ ತಳಿಯು ಎತ್ತರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವುದರಿಂದ ಮಶೀನ್‌ಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಕಟಾವು ಮಾಡಲು ಕೂಡಾ ಈ ತಳಿಯು ಸೂಕ್ತವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ತಳಿಯು ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ವಲಯ ೮ ರಲ್ಲಿ ಬರುವ ಎಲ್ಲ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂಗಾರು ಹಂಗಾಮಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಲು ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ತಳಿಯ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ ಧಾರವಾಡದ ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಮುಲ್ಲಾಪ್ಪ ಸಂಶೋಧನೆ ವಿಭಾಗವನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. (ಫೋನ್: ೦೮೩೬-೨೪೪೩೨೧೪).

೨೦೧೬ ರ ಏಪ್ರಿಲ್ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ನಿಂಗಯ್ಯ ಗುರುವಯ್ಯ ಹಿರೇಮಠ ಬರೆದಿರುವ ಅನ್ನದಾತನ ಅಳಲು ಲೇಖನ ಓದಿದೆ. ರೈತರಿಗಾಗುತ್ತಿರುವ ಅನ್ಯಾಯ ಹಾಗೂ ಅದಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಲೇಖಕರು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಅಭಿನಂದನೆಗಳು. ಕೃಷಿ ಮುನ್ನಡೆಯ ಹಳೆಯ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ (ಮಾರ್ಚ್ ೨೦೧೫) ಶ್ರೀಮತಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಪಳೋಟಿ ಮತ್ತು ಉಮಾ ಹಿರೇಮಠ ಬರೆದಿದ್ದ "ಸವಕಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಹಿರಿತನ" ಎಂಬ ವಿಚಾರಪ್ರದ ಲೇಖನವು ಈಗಲೂ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕಟಿಯುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಪುನಃ ಪುನಃ ಓದುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅವರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಕೃಷಿ ಮುನ್ನಡೆಗೆ ಅನಂತ ವಂದನೆಗಳು.

- ಚನ್ನಮಲ್ಲಪ್ಪ ನಿಜಪ್ಪ ವಾಣಿ, ನಿಡಸೋಸಿ, ತಾ. ಹುಕ್ಕೇರಿ, ಪೋ: ೯೯೦೧೧ ೩೭೨೨೪